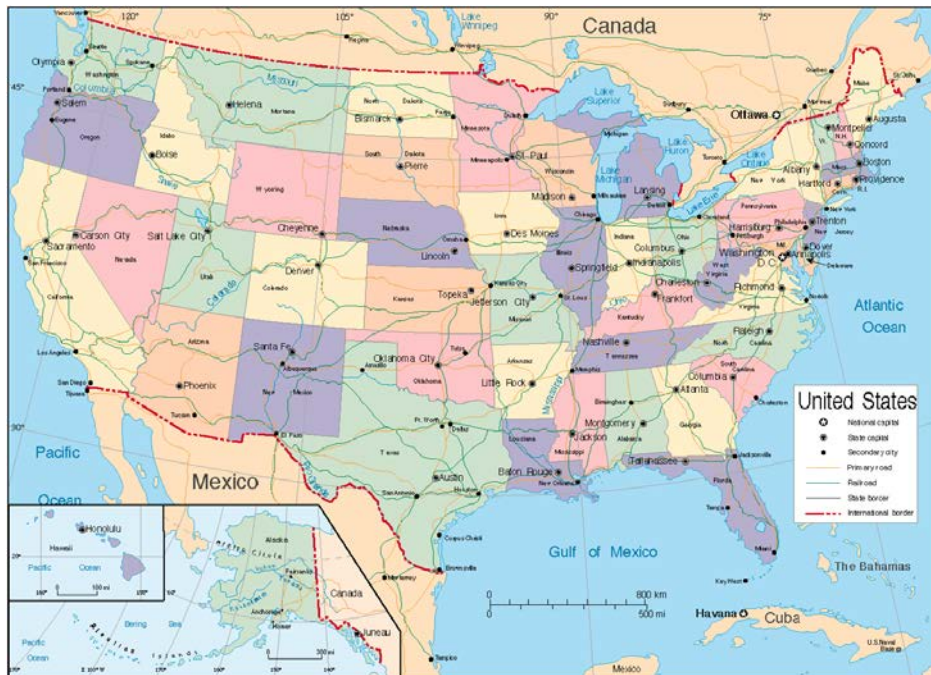

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2015
Η οικονομία των ΗΠΑ και οι διμερείς
οικονομικές και εμπορικές σχέσεις με την Ελλάδα

Ουάσιγκτων, Ιούνιος 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	3
2. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	4
ΑΕΠ - ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ.....	6
ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	7
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	7
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	8
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ.....	8
3. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ	9
ΔΙΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΤΤΙΡ	9
4. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ	11
ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ.....	11
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ.....	14
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	15
ΕΚΚΡΕΜΗ ΔΙΜΕΡΗ ΘΕΜΑΤΑ	15
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ.....	16
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	17

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ.....	4
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΛΑΔΩΝ ΣΕ ΑΕΠ	5
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΗΠΑ	6
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (2014).....	7
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ.....	12
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΕ ΗΠΑ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	12
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΕ ΗΠΑ ΑΝΑ ΠΡΟΪΟΝ (30 ΠΡΟΪΟΝΤΑ /6ΨΗΦΙΟ ΚΣΟ).....	13
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ.....	14
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ, ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ	15

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα παγκοσμίως (μετά τη Ρωσία και τον Καναδά), με συνολική επιφάνεια 9.826.675 τετρ. χλμ. Η χώρα περιλαμβάνει **πενήντα Πολιτείες και μια ομοσπονδιακή περιφέρεια** (District of Columbia - DC). Επίσης, η χώρα κατέχει αρκετά εδάφη στον Ειρηνικό και την Καραϊβική. Πρωτεύουσα είναι η **Washington, DC**.

Ο **πληθυσμός**¹ της χώρας ανέρχεται σε 321.418.820 κατοίκους (Ιούλιος 2015), κατέχοντας την 3^η θέση παγκοσμίως, μετά από την Κίνα και την Ινδία. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην περιοχή του Νότου (121.182.847 κάτ.), αν και πολυπληθέστερη Πολιτεία είναι η California στη Δυτική ακτή (39.144.818 κάτ.).

Δεν καταγράφεται επίσημη γλώσσα σε ομοσπονδιακό

επίπεδο. Η **αγγλική** είναι η de facto γλώσσα της αμερικανικής Κυβέρνησης και χρησιμοποιείται από το 82% του πληθυσμού, ενώ η **ισπανική** είναι η δεύτερη συχνότερα ομιλούμενη γλώσσα.

Το **Πολίτευμα** της χώρας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρική Συνταγματική Δημοκρατία. Το νομικό σύστημα, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, είναι βασισμένο στο αγγλικό δίκαιο. Σε πολιτειακό επίπεδο ισχύει το ίδιο, εκτός από την Πολιτεία της Λουιζιάνα, η οποία βασίζεται στο Ναπολεόντειο αστικό κώδικα.

Την **εκτελεστική** εξουσία ασκούν ο Πρόεδρος και το Υπουργικό Συμβούλιο (ορίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από την Γερουσία). Το **Νομοθετικό** Σώμα είναι το Κογκρέσο, το οποίο αποτελείται από τη Γερουσία (100 έδρες, 2 μέλη από κάθε Πολιτεία εκλεγμένα με λαϊκή ψήφο για 6ετή θητεία) και τη Βουλή των Αντιπροσώπων (435 έδρες, μέλη εκλεγμένα απευθείας από τον λαό με 2ετή θητεία).

Στις 8 Νοεμβρίου 2016 θα λάβει χώρα στις ΗΠΑ η **58^η προεδρική εκλογή**. Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία και το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα, αφού ολοκληρωθούν οι προκριματικές εκλογές για την αρχική επιλογή των υποψηφίων του κάθε κόμματος, θα ακολουθήσουν τα δύο αντίστοιχα Συνέδρια των Δημοκρατικών και των Ρεπουμπλικάνων (Ιούλιο 2016) κατά τη διάρκεια των οποίων θα δοθεί το χρίσμα στον υποψήφιο της κάθε πλευράς. Μετά την εκλογή, η διαδικασία θα ολοκληρωθεί με την ορκωμοσία του 45^{ου} Προέδρου των ΗΠΑ στις 20 Ιανουαρίου 2017 και την αποχώρηση του σημερινού Προέδρου Μπάρακ Ομπάμα από τον Λευκό Οίκο.

¹ US Census Bureau: <http://www.census.gov/popest/data/state/totals/2015/index.html>

2. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η οικονομία των ΗΠΑ παραμένει σε τροχιά **μετριοπαθούς ανάπτυξης**, ακολουθώντας πολιτικές ενίσχυσης της απασχόλησης και ταυτόχρονα του εισοδήματος και της κατανάλωσης των νοικοκυριών.

Συνεχίστηκε η **διευκολυντική (accommodative) νομισματική πολιτική**, συνεπής με τη **στόχευση για χαμηλό πληθωρισμό**. Αντίστοιχα, η Κεντρική Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση των επιτοκίων κατά $\frac{1}{4}$ ποσοστιαία μονάδα τον Δεκέμβριο του 2015, ενώ εκτιμάται ότι θα αυξηθούν περαιτέρω κατά $1\frac{1}{2}$ ποσοστιαία μονάδα έως τα τέλη του 2017, στο πλαίσιο περιορισμού των πληθωριστικών πιέσεων. Βελτιωμένες εμφανίζονται οι προοπτικές για το δημόσιο χρέος, ωστόσο παραμένει υψηλό το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ, συνεπεία του περιορισμένου ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας.

Υπενθυμίζεται ότι η ανάπτυξη της **παραγωγικότητας** ήταν ιδιαίτερως χαμηλή τα τελευταία έτη, εντείνοντας έτσι την επιβράδυνση της οικονομίας που ξεκίνησε στις αρχές του 2000. Παρόλο που βασική αιτία θεωρούνται οι **έντονες κυκλικές διακυμάνσεις στην απασχόληση** (υπερβολικές απολύσεις κατά τη διάρκεια της κρίσης και εν συνεχεία ασυνήθιστα υψηλός αριθμός προσλήψεων), αναλυτές αναφέρουν ότι υπάρχουν σημάδια και για διαρθρωτικές αδυναμίες που εμποδίζουν την αποδοτικότητα της οικονομίας, όπως ο περιορισμός του επιχειρηματικού δυναμισμού και του ανταγωνισμού, καθώς και οι ολοένα μειωμένες προβλέψεις για τις δημόσιες υποδομές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες

	2013	2014	2015
Πραγματικό ΑΕΠ, έτος βάσης 2009 (δισ δολ.)	15.583,3	15.961,7	16.348,9
Ρυθμός Ανάπτυξης (%)	1,5	2,4	2,4
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (δολ.)	52.592	54.353	55.798
Ανεργία (%)	7,4	6,2	5,3
Πληθωρισμός (%)	1,50	0,76	0,73
Δημόσιο Χρέος (εκατ. δολ.) ²	16.738	17.824	18.160
Δημόσιο Χρέος (%ΑΕΠ)	101,2	102,9	104,2
Έλλειμμα (%ΑΕΠ)	-8,9	-5,3	-4,9
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (%ΑΕΠ)	-2,3	-2,2	-2,7
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ δολ.)	-376,8	-389,5	-484,1
Βραχυπρόθεσμο Επιτόκιο ³	0,3	0,3	0,5
Μακροπρόθεσμο Επιτόκιο ⁴	2,4	2,5	2,1

Πηγές:

1. OECD Economic Outlook: <http://dx.doi.org/10.1787/888933368939>
2. Bureau of Economic Analysis/ (BEA): <http://www.bea.gov/index.htm>

² α) Περίοδος υπολογισμού: 01/10 – 30/09. Το οικονομικό έτος στις ΗΠΑ ξεκινάει 1 Οκτωβρίου.

β) Οι αμερικανικές Αρχές όταν αναφέρονται στο δημόσιο χρέος (total public debt ή federal debt) εννοούν το ομοσπονδιακό χρέος, το οποίο **δεν περιλαμβάνει** το χρέος των Πολιτειών (2015→1,5 τρις δολ.) και της τοπικής αυτοδιοίκησης (2015 → 1,9 τρις δολ.).

³ Τρίμηνο επιτόκιο σε καταθέσεις ευρώ-δολαρίου.

⁴ Δεκάμηνο επιτόκιο κρατικών ομολόγων.

ΑΕΠ - ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι ΗΠΑ, σε γενικές γραμμές, εισήλθαν σε πορεία ανάκαμψης ταχύτερα από άλλες χώρες, ωστόσο, στα τέλη του 2015 και στις αρχές του 2016, η οικονομική δραστηριότητα περιορίστηκε εξαιτίας παροδικών πιέσεων, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής των αποθεματικών επενδύσεων και της μείωσης των εξαγωγών λόγω ενίσχυσης του δολαρίου. Παρόλα αυτά, πέραν των παροδικών διακυμάνσεων, η σταθερή απασχόληση και τα εισοδήματα που δημιούργησε, υποστήριξαν την εγχώρια ζήτηση, η οποία με τη σειρά της ενισχύει την κατανάλωση των νοικοκυριών και τη ζήτηση για νέες κατοικίες.

Από την άλλη πλευρά, όμως, οι επιχειρηματικές επενδύσεις υποχώρησαν, τόσο εξαιτίας των περιορισμένων επενδύσεων σε εξορύξεις και γεωτρήσεις, λόγω της χαμηλής τιμής του πετρελαίου, όσο και ως αποτέλεσμα της μειωμένης συνολικής ζήτησης, λόγω των αδυναμιών των ξένων αγορών.

Ο **ρυθμός ανάπτυξης** το 2015 ανήλθε σε 2,4%, όσο και το προηγούμενο έτος, αν και αυτή η ισόποση μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ οφείλεται σε διαφορετικούς παράγοντες: οι μειωμένες επιχειρηματικές επενδύσεις και εξαγωγές, με ταυτόχρονη ανοδική πορεία των εισαγωγών το 2015, αντισταθμίστηκαν από την επιτάχυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων σε ακίνητα και αποθέματα, τις αυξημένες δαπάνες της τοπικής διοίκησης, καθώς και από την πιο συγκρατημένη μείωση των δαπανών της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Συμμετοχή κλάδων σε ΑΕΠ (προστιθέμενη αξία ανά κλάδο ως %ΑΕΠ)

	2013	2014	2015
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	100	100	100
Ιδιωτικός τομέας	86,6	86,9	87,1
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία, και κυνήγι	1,4	1,2	1,1
Εξόρυξη (συμπερ. πετρελαίου και φυσικού αερίου)	2,6	2,6	1,7
Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας	1,6	1,6	1,6
Κατασκευές	3,7	3,8	4,0
Μεταποίηση	2,2	12,1	12,1
Χονδρεμπόριο	6,0	6,0	6,0
Λιανεμπόριο	5,8	5,8	5,9
Μεταφορές και αποθήκευση	2,9	2,9	3,0
Ενημέρωση (publishing, broadcasting κ.λπ.)	4,8	4,8	4,8
Χρηματοπιστωτικές, μεσιτικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες	19,8	20	20,3
Επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες	11,7	11,9	12,2
Εκπαίδευση, υγεία, υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας	8,2	8,2	8,3
Τέχνες, ψυχαγωγία, φιλοξενία/ καταλύματα, εστίαση	3,8	3,8	3,9
Άλλες υπηρεσίες (εκτός από τις δημόσιες)	2,2	2,2	2,2
Δημόσιος τομέας	13,4	13,1	12,9
Ομοσπονδία	4,3	4,1	4,1
Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση	9,1	9	8,8

Πηγή: Bureau of Economic Analysis / BEA: <http://1.usa.gov/1Zs7LvN>

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Το **εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ**⁵ το 2015 ανήλθε σε 500,3 δις δολ., αυξημένο κατά 2.1% σε σχέση με το 2014. Οι **εξαγωγές** σημείωσαν πτώση ύψους -4,9% στα 2,3 τρις δολ., ενώ οι **εισαγωγές** μειωμένες κατά -3,7% ανήλθαν στα 2,8 τρις δολ.

Οι πρώτες 5 χώρες – προορισμοί των αμερικανικών εξαγωγών ήταν ο Καναδάς (280,6 δις δολ.), το Μεξικό (235,7 δις δολ.), η Κίνα (116,1 δις δολ.), η Ιαπωνία (62,4 δις δολ.) και το Ην. Βασίλειο (56,1 δις δολ.). Αντίστοιχα, οι **5 σημαντικότερες χώρες προμηθευτές** το 2015 ήταν η Κίνα (483,2 δις δολ.), το Μεξικό (296,4), ο Καναδάς (296,1 δις δολ.), η Ιαπωνία (131,4 δις δολ.) και η Γερμανία (124,8 δις δολ.). Αξίζει να σημειωθεί ότι ανοδική πορεία το 2015 σημείωσαν μόνο οι εισαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή, αυξημένες κατά 2,2% στα 2,1 τρις δολ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Εξωτερικό Εμπόριο ΗΠΑ (δις δολ.)

	2014	2015	% Μεταβολή
ΕΞΑΓΩΓΕΣ αγαθών & υπηρεσιών	2.376,6	2.261,2	-4,9
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ αγαθών & υπηρεσιών	2.866,7	2.761,5	-3,7
ΟΓΚΟΣ εμπορίου αγαθών & υπηρεσιών	5,243.3	5,022.7	-4,2
ΙΣΟΖΥΓΙΟ αγαθών & υπηρεσιών	-490.1	-500.3	2,1
Εξαγωγές ΑΓΑΘΩΝ	1.633,3	1.510,3	-7,5
Εισαγωγές ΑΓΑΘΩΝ	2.385,5	2.272,9	-4,7
Όγκος εμπορίου ΑΓΑΘΩΝ	4.018,8	3.783,2	-5,9
Ισοζύγιο εμπορίου ΑΓΑΘΩΝ	-752,2	-762,6	1,4
Εξαγωγές αγαθών ΧΩΡΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ ⁶	1.476,5	1.405,2	-4,8
Εισαγωγές αγαθών ΧΩΡΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ	2.022,4	2.066,3	2,2
Όγκος εμπορίου αγαθών ΧΩΡΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ	3.498,9	3.471,4	-0,8
Ισοζύγιο εμπορίου αγαθών ΧΩΡΙΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ	-545,8	-661,1	21,1

Πηγή: US Census Bureau: <http://1.usa.gov/1PBD2Mr>

Οι ΗΠΑ έχουν υπογράψει **9 διμερείς Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου** (Free Trade Agreements) με Αυστραλία, Χιλή, Ισραήλ, Ιορδανία, Μπαχρέιν, Ομάν, Μαρόκο, Περού και Σιγκαπούρη, ενώ έχουν υπογράψει και **3 πολυμερείς** αντίστοιχες Συμφωνίες: α) Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Βορείου Αμερικής (NAFTA) με εταίρους Καναδά και Μεξικό, β) Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Κεντρικής Αμερικής – Δομινικανής Δημοκρατίας (CAFTA-DR) με τις Κόστα Ρίκα, Ονδούρα, Γουατεμάλα, Ελ Σαλβαδόρ, Νικαράγουα και Δομινικανή Δημοκρατία και γ) την περιφερειακή **Συμφωνία του Ειρηνικού - TPP: Trans - Pacific Partnership**, με Αυστραλία, Μπρουνέι-Νταρουσαλάμ, Καναδά, Χιλή, Μαλαισία, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Περού, Σιγκαπούρη και Βιετνάμ, η οποία σημειωτέον αποτελεί, μέχρι στιγμής, τη σημαντικότερη εμπορική συμφωνία παγκοσμίως. Η TPP υπεγράφη επίσημα στις 04/02/2016 και επεκτείνεται σε θέματα που αφορούν την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων και την προστασία των επενδυτών. Σημειώνουμε ότι ακόμη η TPP δεν έχει επικυρωθεί από το Κογκρέσο, παρόλο που ο Πρόεδρος Ομπάμα επιδιώκει την ολοκλήρωση της διαδικασίας πριν από τη λήξη της θητείας του.

(για την υπό διαπραγμάτευση Συμφωνία ΕΕ – ΗΠΑ → TTIP βλ. ξεχωριστό κεφάλαιο)

⁵ Department of Commerce – International Trade Administration (ITA): <http://1.usa.gov/OPJDUS>

⁶ Σημείωση: non oil exports + oil exports + **net adjustments** = total exports of goods (π.χ. για 2014: 1.476,5 + 144,6 + **12,1** = 1.633,3). Ομοίως για εισαγωγές, όγκος εμπορίου και ισοζύγιο αγαθών.

ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το ποσοστό **ανεργίας** κυμάνθηκε κοντά στις αρχικές εκτιμήσεις (5,3%)⁷, ωστόσο, παρέμεινε σχετικά χαμηλό το επίπεδο απασχόλησης στην ανειδίκευτη εργασία, στην ημι-απασχόληση και ορισμένες ακόμη κοινωνικές ομάδες.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Η **Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση** (ΚΔΕΘ - NIIP) των ΗΠΑ στα τέλη του 2015 ανήλθε στα -7.356,8 δις δολ.⁸, μειωμένη κατά 4,8% συγκριτικά με τα τέλη του 2014 (-7.019,7 δις δολ.). Τα περιουσιακά στοιχεία ανήλθαν σε 23.208,3 δις δολ., μειωμένα κατά 1.387,3 δις δολ., ενώ οι υποχρεώσεις ανήλθαν σε 30.565,1 δις δολ., μειωμένες κατά 1.050,2 δις δολ.

Ως προς τις εισροές **Άμεσων Ξένων Επενδύσεων** (ΑΞΕ - FDI) στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία⁹, το 2014 οι δαπάνες των ξένων επενδυτών (εξαγορές, σύσταση νέων και επέκταση υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα) ανήλθαν σε 241,3 δις δολ., με το μεγαλύτερο ποσοστό να αφορά τις εξαγορές (224,7 δις δολ.). Συνολικά το συσσωρευμένο απόθεμα ΑΞΕ, στα τέλη του 2014 ανήλθε σε 2,9 τρις δολ.

Οι **τομείς** που συγκέντρωσαν την μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων είναι η βιομηχανία (139,1 δις δολ.), με πρωτεργάτη τον φαρμακευτικό τομέα (75,9 δις δολ.), ενώ ακολουθούν οι κλάδοι των εκδόσεων και των κτηματομεσιτικών υπηρεσιών. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις (greenfield) ανήλθαν σε 16,6 δις δολ., ενώ οι προγραμματισμένες επενδύσεις (το κεφάλαιο του πρώτου έτους μαζί με το μελλοντικό επενδυμένο) ανέρχονται σε 39,2 δις δολ.

Η σημαντικότερη **χώρα προέλευσης** (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) ήταν η Ιρλανδία (42,5 δις δολ.), ενώ ακολουθούν ο Καναδάς, η Γερμανία και η Ιαπωνία, χώρες με παραδοσιακή επενδυτική παρουσία στις ΗΠΑ. Από την άλλη πλευρά ο σημαντικότερος **προορισμός** του επενδυμένου κεφαλαίου ήταν η Πολιτεία της California (48,9 δις δολ.). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τέσσερις σημαντικότεροι προορισμοί κεφαλαίων (California, New Jersey, New York, Texas) συγκέντρωσαν το 2014 ποσοστό 35% της ιδιωτικής βιομηχανίας (ως κατηγορία του ΑΕΠ).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΤΟ 2014 ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ
(20 πρώτες, σε εκατ. δολ.)

Χώρα	Σύνολο	Εξαγορές	Σύσταση/Ίδρυση	Επέκταση
1 Ireland	42.545	*	*	*
2 Germany	29.042	28357	420	265
3 Japan	27.870	25055	2665	150
4 Switzerland	17.078	16358	*	*
5 Netherlands	9.025	8149	863	14
6 Singapore	7.913	7830	82	0
7 Hong Kong	6.657	*	*	0
8 France	4.914	*	*	5
9 China	3.694	2370	*	*
10 Korea, Republic of	2.452	1188	*	*
11 Australia	2.358	2316	40	2

⁷ Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis/BEA: <http://www.bea.gov/index.htm>

⁸ Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis/BEA: <http://1.usa.gov/1Dyljvd>

⁹ Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis/BEA: <http://1.usa.gov/1HL1Ux>

12	Spain	1.841	1697	*	*
13	Sweden	1.385	1383	2	0
14	Denmark	811	763	*	*
15	Israel	738	655	*	*
16	Belgium	668	633	32	3
17	Italy	600	467	109	24
18	India	440	75	366	0
19	Finland	259	*	*	*
20	Saudi Arabia	111	1	*	*

*** μη δημοσιεύσιμα στοιχεία**

Πηγή: Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis/BEA: <http://1.usa.gov/1HL1IUx>

Παρόλο που οι ΗΠΑ παραμένουν μεταξύ των πρώτων επιλογών για τους διεθνείς επενδυτές, το μερίδιο που απέσπασαν το 2014 από τις παγκόσμιες επενδυτικές ροές ανήλθε σε 21%, έναντι 39% που ήταν το 2000. Οι πρώτες εκτιμήσεις για τις ροές επενδυτικών κεφαλαίων το 2015 δείχνουν πως έχει αρχίσει να αναστρέφεται η πτωτική πορεία των τελευταίων ετών. Η διατήρηση της θέσης μεταξύ των πλέον ελκυστικών αγορών, όπως αναφέρουν αναλυτές, θα εξαρτηθεί από τις εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον και τις μεταβαλλόμενες χρηματοοικονομικές συνθήκες.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η **νομισματική** πολιτική της Κεντρικής Τράπεζας, με την αύξηση των επιτοκίων, παραμένει υποστηρικτική και σύμφωνα με αναλυτές είναι η κατάλληλη, δεδομένων μάλιστα των μειωμένων πληθωριστικών πιέσεων και των κινδύνων, εξαιτίας της μειωμένης παγκόσμιας ζήτησης. Από την άλλη πλευρά, η **δημοσιονομική** πολιτική, μέχρι στιγμής, δεν φαίνεται να έχει προσφέρει ιδιαίτερη ώθηση στην οικονομία, παραμένοντας ουδέτερη. Ωστόσο, θετικό αντίκτυπο αναμένεται να έχει η μονιμοποίηση από το Κογκρέσο, τον Δεκέμβριο του 2015, ορισμένων φορολογικών κινήτρων (π.χ. για την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας), τα οποία μέχρι τότε ανανεώνονταν σε ετήσια βάση, δημιουργώντας καθυστερήσεις και αβεβαιότητα.

Παρόλο, όμως, που η δημοσιονομική εξυγίανση δεν κατέστη τελικά απαραίτητη χάρη στην επιβράδυνση της αύξησης των δαπανών για την υγεία, το δημόσιο χρέος παραμένει υψηλό και ενδεχομένως σε μη βιώσιμη πορεία εάν, όπως αναφέρουν εκτιμήσεις, συνεχιστεί η μετριοπαθής αύξηση της παραγωγικότητας και εφόσον, μελλοντικά, δεν καταστεί εφικτή η δημοσιονομική πειθαρχία.

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ

Το ΑΕΠ προβλέπεται να επιστρέψει σε ακόμη πιο μετριοπαθείς ρυθμούς ανάπτυξης το 2016 και το 2017 (κάτω από 2%). Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις για την επόμενη διετία, η εγχώρια ζήτηση θα ενισχυθεί, οι επενδύσεις σε αποθέματα θα παραμείνουν σταθερές, η εξόρυξη πετρελαίου θα περιοριστεί ως ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ οι επιχειρηματικές επενδύσεις θα επιταχυνθούν. Το ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι το 2016 θα σταθεροποιηθεί στο 114% ΑΕΠ¹⁰, καθώς η ανάκαμψη έχει οδηγήσει σε περιορισμό του ελλείμματος.

¹⁰ Κατά τον υπολογισμό από τις αμερικανικές Αρχές: Ακαθάριστο Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (Gross General Government Debt) → το συνολικό χρέος της Ομοσπονδίας, των Πολιτειών και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι εξαγωγές αναμένεται να αυξηθούν, καθώς το δολάριο θα ξεπεράσει την υπερτίμηση της προηγούμενης περιόδου, ενώ παράλληλα θα ανακάμψουν και οι αγορές-προορισμοί των εξαγωγών. Οι δαπάνες των νοικοκυριών σταδιακά θα χάσουν τη δυναμική τους πορεία, δεδομένου ότι δεν θεωρούνται επαρκείς οι μισθολογικές αυξήσεις για την εξισορρόπηση των προσδοκώμενων μειώσεων στην απασχόληση, εξαιτίας των δημογραφικών πιέσεων στην αγορά εργασίας.

Οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν, σύμφωνα με αναλυτές, αφορούν ενδεχόμενες πληθωριστικές πιέσεις σε περίπτωση μισθολογικών αυξήσεων. Έναλλακτικά, εάν η ζήτηση μειωθεί για μεγαλύτερο διάστημα από το προβλεπόμενο, θα εντείνει τις αρνητικές επιπτώσεις στις εξαγωγές και στην παραγωγή, δημιουργώντας αποπληθωριστικές πιέσεις. Επίσης, σε περίπτωση που δεν αυξηθεί το ημερομίσθιο θα έχετε σε κίνδυνο την ανάκαμψη ειδικά σε συνδυασμό με ενδεχόμενη μείωση της απασχόλησης λόγω δημογραφικών παραγόντων.

3. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ

Η συνεργασία ΕΕ – ΗΠΑ ξεκίνησε, επίσημα, με την Διατλαντική Δήλωση (Transatlantic Declaration, 1990) και τον Δεκέμβριο του 1995 συμπληρώθηκε από το κείμενο της Νέας Διατλαντικής Ημερήσιας Διάταξης (New Transatlantic Agenda). Το 1998 στη Διάσκεψη Κορυφής ΕΕ – ΗΠΑ, στο Λονδίνο, συμφωνήθηκαν κοινί στόχοι σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και χρονοδιάγραμμα δράσεων για την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Το 2007 συστάθηκε το Διατλαντικό Οικονομικό Συμβούλιο (Transatlantic Economic Council – TEC), για την περαιτέρω προώθηση των προσπάθειών ενίσχυσης της διατλαντικής οικονομικής συνεργασίας.

Στο πλαίσιο του TEC, το 2011 συστάθηκε η Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου «Ανταγωνιστικότητα και Ανάπτυξη» με σκοπό τον προσδιορισμό εκείνων των πολιτικών και μέτρων που θα ενισχύσουν το εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ ΕΕ – ΗΠΑ και απώτερο σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την οικονομική ανάπτυξη και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα. Η τελική έκθεση της ΟΕ πραδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2013. Τον Ιούνιο του ίδιου έτους, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

ιοθέτησε τις οδηγίες διαπραγμάτευσης της Διατλαντικής Εταιρικής Σχέσης Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP: Transatlantic Trade and Investment Partnership).

ΔΙΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – TTIP

Από το 2013 έως τα τέλη του 2015 έλαβαν χώρα 11 γύροι διαπραγματεύσεων¹¹. Εκπρόσωπος των ΗΠΑ στις τρέχουσες συνομιλίες είναι ο Αντιπρόσωπος των ΗΠΑ για το Εμπόριο¹² (USTR) Michael Froman, ενώ την ευρωπαϊκή πλευρά εκπροσωπεί στις συνομιλίες ο Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Εμπορίου της Ε. Επιτροπής, Ignacio Garcia Bercero¹³.

Η TTIP αναμένεται να αποτελέσει τη μεγαλύτερη οικονομικού περιεχομένου συμφωνία στον κόσμο, αφού αφορά περίπου στο 50% των παγκόσμιων οικονομικών συναλλαγών (ύψους σχεδόν 1 τρις ευρώ σε αξία αγαθών και υπηρεσιών) και σε εκατομμύρια θέσεις

¹¹ Βλ. αναλυτικά σε ιστοσελίδα Ευρ. Επιτροπής: <http://bit.ly/1YnzdMC>

¹² US Trade Representative: <https://ustr.gov/>

¹³ Βιογραφικό Σημείωμα Ignacio Garcia Bercero: <http://bit.ly/1CEuauum>

εργασίας. Η διατλαντική συμφωνία έχει ως στόχο τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου συνεργασίας με κύρια χαρακτηριστικά την εξάλειψη διαδικαστικών και δασμολογικών εμποδίων, όπως και την εναρμόνιση κανονισμών και ρυθμίσεων, με απώτερο στόχο τη δημιουργία μίας ελεύθερης ζώνης εμπορίου και επενδύσεων.

Κύριος **στόχος** ΗΠΑ και ΕΕ είναι αμφότερες να αυξήσουν την ικανότητα των επιχειρήσεών τους να γίνουν πιο ανταγωνιστικές στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από την εξάλειψη των δασμών, των περιπτών κανονισμών και των χρονοβόρων γραφειοκρατικών εμποδίων που καθιστούν το διατλαντικό εμπόριο περίπλοκο και δαπανηρό. Σημειώνεται πως το 80% από τα οφέλη της ΤΤΙΡ εντοπίζεται στις περικοπές των δαπανών που επιβάλλουν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και κανονισμοί. Με την ΤΤΙΡ προωθούνται κοινά πρότυπα ασφαλείας ενώ αποφεύγονται διπλοί έλεγχοι. Παράλληλα ανοίγει το πεδίο εκατέρωθεν του ατλαντικού για επενδύσεις, αφού παρέχεται στους επενδυτές πρόσβαση σε μια σταθερή, δίκαιη και ασφαλή αγορά με κοινούς κανονισμούς, ενθαρρύνοντας κατ' επέκταση τους επιχειρηματίες να επενδύσουν και τους καταναλωτές να αγοράσουν. Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως περιορίζοντας ακόμα περισσότερο τους δασμούς, θα κοστίζει λιγότερο για τις επιχειρήσεις να εξάγουν τα προϊόντα τους, συνεπώς οι καταναλωτές θα επωφεληθούν από χαμηλότερες τιμές και μεγαλύτερη ποικιλία σε διεθνή προϊόντα.

Ειδικότερα ως προς τα **οφέλη για την Ευρώπη**, στην αξιολόγηση των τομέων που προβλέπεται να ωφεληθούν περισσότερο περιλαμβάνονται τα μεταλλικά προϊόντα (εξαγωγές έως 12%), τα επεξεργασμένα τρόφιμα (μέχρι 9%), τα χημικά προϊόντα (μέχρι 9%), άλλα προϊόντα μεταποίησης (6%), ο εξοπλισμός μεταφορών (6%) και ειδικότερα οι μηχανές (40%). Οι τελωνειακές διαδικασίες επιδιώκεται να συμπτυχθούν δραστικά, λόγω της μεγαλύτερης συμβατότητας των προτύπων και τη μείωση των δασμών, των απαιτήσεων για πιστοποιήσεις και των ποσοστώσεων.

Αντίστοιχα για τις **Ηνωμένες Πολιτείες**, η επιτυχής εφαρμογή της ΤΤΙΡ θα αυξήσει τις εξαγωγές κατά 26,9% ενώ οι νέες θέσεις εργασίας υπολογίζονται σε περισσότερες από 7,570. Οι κύριοι τομείς που θα επωφεληθούν είναι η αυτοκινητοβιομηχανία (+397 εκατ. δολ.), ο μηχανικός εξοπλισμός (+367 εκατ. δολ.), τα χημικά (+161 εκατ. δολ.) και τέλος τα μέταλλα και μεταλλικά προϊόντα (+126 εκατ. δολ.).

Πέραν των πλεονεκτημάτων, η Διατλαντική συμφωνία εγείρει **ανησυχίες** αναφορικά με την ενοποίηση των προδιαγραφών και τις ρυθμίσεις κανονιστικού πλαισίου, ειδικά για τα τρόφιμα καθώς από ευρωπαϊκής πλευράς θεωρούν ότι οι ΗΠΑ τηρούν χαμηλότερα πρότυπα, συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά τη χρήση φυτοφαρμάκων αλλά και γενετικά τροποποιημένων τροφίμων. Πολλές κοινωνικές ομάδες εκφράζουν ανησυχία για περιβαλλοντικά και διατροφικά ζητήματα που συνδέονται με το θέμα των μεταλλαγμένων προϊόντων αλλά και των προϊόντων ονομασίας προέλευσης.

Επιπρόσθετα, η Συμφωνία κατοχυρώνει τον διακανονισμό αντιδικιών μεταξύ κυβερνήσεων και πολυεθνικών εταιρειών, οι οποίες όταν θεωρούν ότι τα συμφέροντά τους θίγονται, θα μπορούν να διεκδικούν αποζημιώσεις από ευρωπαϊκές κυβερνήσεις λόγω άνισης μεταχείρισης ή απώλειας κερδών. Όσοι αντιμετωπίζουν με σκεπτικισμό τη Συμφωνία υποστηρίζουν ότι θα επιτρέπει στις εταιρείες να παρακάμπτουν τα κρατικά δικαστήρια και να διεκδικούν αποζημιώσεις και την προστασία των επενδύσεών τους μέσω ενός ειδικού δικαστηρίου (Investor State Dispute Settlement/ ISDS). Κατ' επέκταση, ανησυχία προκαλεί το γεγονός πως νέοι νόμοι θα σχεδιάζονται από εξειδικευμένες ομάδες αντιπροσώπων και των δυο πλευρών του Ατλαντικού, πριν συζητηθούν στα εκλεγμένα κοινοβούλια

Αξίζει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη διαπραγμάτευση ξεπερνά την κοινή λογική μιας απλής Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου και απαιτεί βαθύτερη ολοκλήρωση. Παράλληλα, η Συμφωνία θα αλλάξει τους παγκόσμιους κανόνες και θα οδηγήσει σε σύγκλιση και των υπόλοιπων οικονομικών στους νέους κανονισμούς.

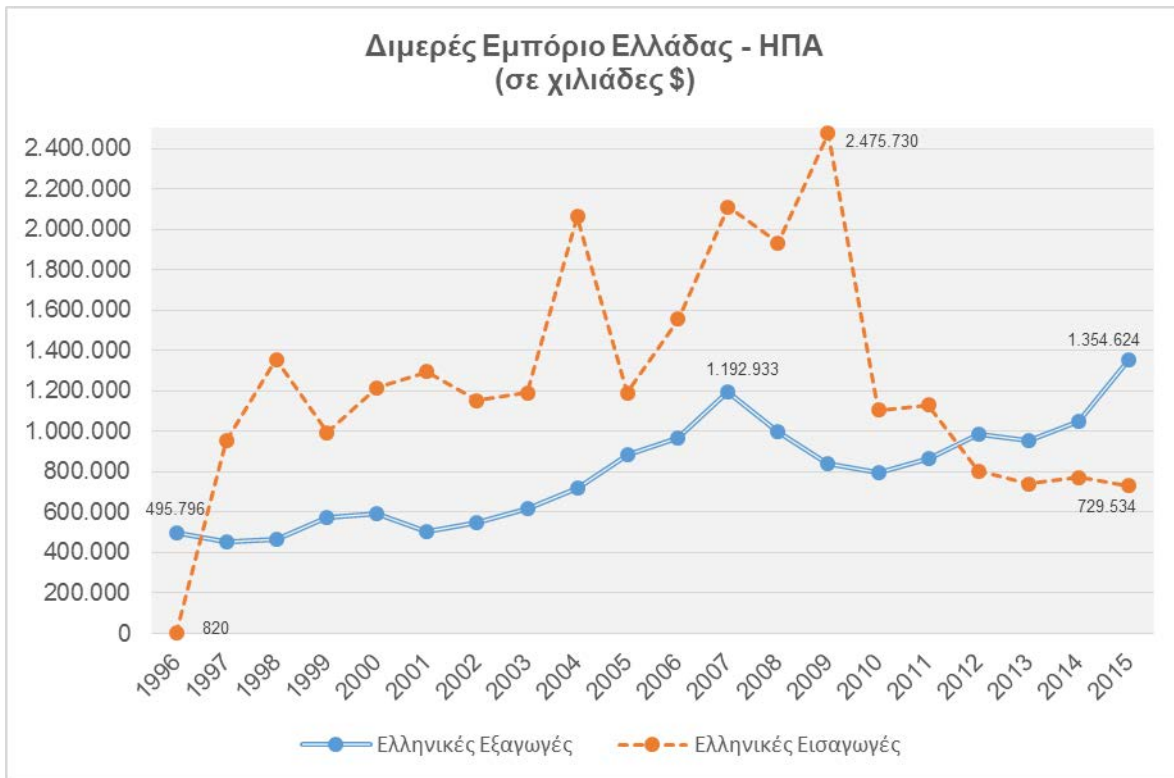
Τέλος, ως προς την πρόοδο των διαπραγματεύσεων, σημειώνουμε ότι ενόψει των Προεδρικών εκλογών στις ΗΠΑ (Νοέμβριο 2016), η Κυβέρνηση του Μπάρακ Ομπάμα έχει θέσει ως στόχο την ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης πριν από τα τέλη του 2016. Ωστόσο, τα αποτελέσματα των έως τώρα γύρων διαπραγμάτευσης καταδεικνύουν ότι αν και σε ορισμένα θέματα έχει βρεθεί κοινός τόπος, για την πλειοψηφία των εκκρεμών ζητημάτων οι συνομιλίες προχωρούν με αργούς ρυθμούς, με αποτέλεσμα να μην έχει επιτευχθεί η προσδοκώμενη πρόοδος που θα οδηγούσε σε ενδεχόμενη υπογραφή της Συμφωνίας εντός του 2016.

4. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – ΗΠΑ συνολικά υπολείπονται των δυνατοτήτων συνεργασίας των δύο χωρών, δεδομένων και των προθέσεων που διαχρονικά εκφράζουν οι δύο πλευρές σε πολιτικό και επιχειρηματικό επίπεδο. Αναμφίβολα υπάρχει περιθώριο περαιτέρω ανάπτυξης τόσο των εμπορικών όσο και των επενδυτικών και τουριστικών ροών εκατέρωθεν. Το μέγεθος της αμερικανικής αγοράς και οι παραδοσιακοί δεσμοί φιλίας μεταξύ των δύο πλευρών δύνανται να αξιοποιηθούν περαιτέρω από την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα.

ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

Το **εμπορικό ισοζύγιο** Ελλάδας – ΗΠΑ από το 2012 έως το 2015 παραμένει σταθερά πλεονασματικό υπέρ της Ελλάδας. Η σταθερή ανοδική πορεία των ελληνικών εξαγωγών από το 2002 (546 εκατ. δολ.) και έπειτα, διακόπηκε την περίοδο 2008 - 2010 (συνολικές απώλειες τριετίας της τάξης -33,12%) και επανήλθε ξανά σε ανοδική τροχιά το 2011 (865,4 εκατ. δολ.).

Πηγή: US International Trade Commission: <https://www.usitc.gov/>

Το 2015 ήταν μία χρονιά σταθμός για τις ελληνικές **εξαγωγές**, καθώς για πρώτη φορά μετά από 7 χρόνια ξεπέρασαν την υψηλότερη μέχρι πέρυσι επίδοση του 2007 (1,19 δις

δολ.) φτάνοντας τα **1,35 δις δολ.**, αυξημένες κατά 29,3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Με αποτέλεσμα η χώρα μας να καταλάβει την **35^η θέση** μεταξύ των χωρών-προμηθευτών των ΗΠΑ. Από την άλλη πλευρά, οι **εισαγωγές** αμερικανικών προϊόντων στην Ελλάδα μειώθηκαν κατά 5,6% στα **729,5 εκατ. δολ.**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Διμερές Εμπόριο Ελλάδας – ΗΠΑ (σε χιλιάδες \$)

	2013	2014	2015	% μεταβολή 2014/2015
Ελληνικές Εξαγωγές	954.238	1.047.997	1.354.624	29,3%
Ελληνικές Εισαγωγές	739.039	773.187	729.534	-5,6%
Όγκος Εμπορίου	1.693.277	1.821.184	2.084.158	14,4%
Εμπορικό Ισοζύγιο	215.199	274.810	625.090	127,5%

Πηγή: US International Trade Commission: <https://www.usitc.gov/>

Τα σημαντικότερα **προϊόντα που εξάγει η Ελλάδα** στις ΗΠΑ είναι: σωλήνες, ξυραφάκια, ελιές, τσιμέντο, φύλλα αργιλίου, ροδάκινα παρασκευασμένα, ελαιόλαδο, ηλεκτρικές αντιστάσεις, τυρί, μέρη αεροσκαφών, μάρμαρο και αντίκες/ αρχαιολογικά αντικείμενα.

Τα **30 πρώτα προϊόντα** (Πίνακας 7) που εξάγει η Ελλάδα στην αμερικανική αγορά, τα οποία σημειωτέον αποτελούν το 80% των συνολικών μας εξαγωγών προς τις ΗΠΑ, περιλαμβάνουν 3 βασικές ομάδες προϊόντων:

α) **Δομικά υλικά (\$431 εκατ.)**: Το 2015 σημείωσαν εντυπωσιακή αύξηση (132%), χάρη στην εκτίναξη των εξαγωγών σωλήνων από σίδηρο/χάλυβα (κωδικός ΣΟ 730512, 730619, 730519, συνολική αξία 215 εκατ. δολ.), οι οποίες συνδέονται κυρίως με την κατασκευή/επέκταση αγωγών πετρελαίου και φυσικού αερίου στις ΗΠΑ. Επίσης, σημαντική αύξηση σημείωσαν και οι εξαγωγές τσιμέντου (78 εκατ. δολ., 104,8%). Στην ίδια κατηγορία ακολουθούν οι εξαγωγές αργιλίου και μαρμάρου.

β) **Τρόφιμα-Ποτά (\$287 εκατ.)**: Το σημαντικότερο προϊόν στην κατηγορία αυτή είναι οι ελιές (118,7 εκατ. δολ.), με αξία εξαγωγών ελαφρώς αυξημένη σε σχέση με το 2014 (3,2%) και ακολουθούν τα ροδάκινα (48,7 εκατ. δολ.), τα οποία μαζί με το ελαιόλαδο (35,5 εκατ. δολ.) σημείωσαν τη μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (66,3% και 54,3% αντίστοιχα). Αντίθετα, μειώθηκαν οι εξαγωγές τυριών (-7%) και ιχθυηρών/λαβράκι (-18,2%), ενώ παρέμειναν σταθερές οι εξαγωγές κρασιού (11 εκατ. δολ.)

γ) **Πετρελαιοειδή (\$22 εκατ.)**: Αν και πολύ χαμηλότερες σε αξία σε σχέση με τα υπόλοιπα προϊόντα, οι εξαγωγές πετρελαιοειδών, σημείωσαν εντυπωσιακή αύξηση (165,7%) και αφορούν κυρίως εξαγωγή ασφάλτου και παραφίνης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Ελληνικές Εξαγωγές σε ΗΠΑ - Βασικές ομάδες προϊόντων (αξία σε χιλιάδες \$)

	2013	2014	2015	% μεταβολή 2014/2015
Δομικά Υλικά	207.842	185.589	430.630	132,03%
Τρόφιμα - Ποτά	224.991	239.637	287.141	19,82%
Πετρελαιοειδή	3.971	8.351	22.192	165,74%

Πηγή: US International Trade Commission: <https://www.usitc.gov/>

Από τα υπόλοιπα προϊόντα, αξιοσημείωτη είναι η σταθερή παρουσία του δεύτερου σημαντικότερου εξαγωγικού μας προϊόντος στις ΗΠΑ, τα ξυραφάκια, με αξία εξαγωγών που ξεπερνά τα 132 εκατ. δολ., αυξημένη το 2015 κατά 25%.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Ελληνικές εξαγωγές σε ΗΠΑ ανά προϊόν
(αξία εξαγωγών σε χιλιάδες \$)**

Προϊόντα [6ψήφιος Κωδικός Σ.Ο.]	2013	2014	2015	% μεταβολή 2014/2015
730512 - Σωλήνες από σίδηρο ή χάλυβα συγκολλημένοι κατά μήκος	55.722	18.828	184.719	881,10%
821210 - Ξυραφάκια	106.004	106.220	132.416	24,70%
200570 - Ελιές	101.817	115.093	118.734	3,20%
252329 - Τσιμέντα Portland	30.312	38.152	78.145	104,80%
760612 - Φύλλα/ πλάκες/ ταινίες αργιλίου	59.880	57.990	68.730	18,50%
981200 - Εκθέματα ή δείγματα για μόνιμες εκθέσεις	107	24	54.582	225.266,50%
200870 - Ροδάκινα παρασκευασμένα ή διατηρημένα	24.985	29.301	48.735	66,30%
150910 - Ελαιόλαδο (παρθένο)	28.259	23.006	35.502	54,30%
853340 - Ηλεκτρικές αντιστάσεις	26.073	17.666	34.260	93,90%
741110 - Σωλήνες από χαλκό	27.119	30.367	33.291	9,60%
040690 - Τυριά	24.197	27.305	25.395	-7,00%
880330 - Μέρη αεροσκαφών/ ελικοπτερίων	36.256	24.550	23.155	-5,70%
680291 - Μάρμαρο επεξεργασμένο	18.920	19.002	21.348	12,30%
730619 - Σωλήνες από σίδηρο/ χάλυβα για αγωγούς πετρελαίου/ αερίου	0	5.999	17.978	199,70%
970600 - Αρχαιολογικά αντικείμενα/ αντίκες, ηλικίας > 100 ετών	15.404	38.912	16.913	-56,50%
261690 - Μεταλλεύματα πολύτιμων μετάλλων	0	0	16.596	M/Δ
871640 - Ρυμουλκούμενα ή ημιρυμουλκούμενα οχήματα (τρέιλερς)	23.612	36.958	16.593	-55,10%
030284 - Λαβράκι	19.080	18.807	15.383	-18,20%
253010 - Περλίτης, βερμικουλίτης & χλωρίτες	15.889	15.251	13.942	-8,60%
030541 - Σολομοί Ατλαντικού	0	0	12.974	M/Δ
852910 - Κεραίες & ανακλαστήρες κεραιών	16.947	19.766	12.907	-34,70%
730519 Σωλήνες από σίδηρο ή χάλυβα (άλλοι)	0	0	12.477	M/Δ
240110 - Καπνός	8.950	17.143	12.318	-28,10%
271320 - Άσφαλτος από πετρέλαιο	0	2.462	11.512	367,60%
980100 - Επιστροφές	9.550	29.119	11.182	-61,60%
220421 - Κρασιά από νωπά σταφύλια σε δοχεία (< 2 λίτρων)	10.579	11.010	11.091	0,70%
271220 - Παραφίνη με <0,75% λάδι	3.971	5.889	10.680	81,30%
081190 - Φρούτα κατεψυγμένα [08119080]	5.843	7.762	9.780	26,00%
200599 - Πιπεριές παρασκευασμένες ή διατηρημένες [20059955]	10.231	7.353	9.547	29,80%
970500 - Συλλογές [κυρίως νομίσματα 970500006]	6.888	8.626	8.586	-0,50%
Υποσύνολο 30 προϊόντων :	686.596	732.563	1.079.468	47,40%
Λοιπά προϊόντα:	267.643	315.434	275.155	-12,80%
ΣΥΝΟΛΟ:	954.238	1.047.997	1.354.624	29,30%

Πηγή: US International Trade Commission: <https://dataweb.usitc.gov/>

Από την άλλη πλευρά, τα **προϊόντα που εισάγει η Ελλάδα από τις ΗΠΑ** είναι κυρίως βιομηχανικά και υψηλής τεχνολογίας: ιατρικός εξοπλισμός, οππάνθρακας (κοκ), αεροσκάφη και μέρη αεροσκαφών, αμύγδαλα, θραύσματα σιδήρου/χάλυβα, θραύσματα χαλκού, προπάνιο, καταλύτες (σε σκόνη), φάρμακα, πυρομαχικά/βλήματα και ελκυστήρες.

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Ξένες πηγές (BEA, ΔΝΤ, ΟΟΣΑ)

Οι **αμερικανικές επενδύσεις στην Ελλάδα**, σύμφωνα με στοιχεία του αμερικανικού Γραφείου Οικονομικών Αναλύσεων (BEA), **το 2013 και το 2014 μειώθηκαν** κατά 583 εκατ. δολ. και 447 εκατ. δολ. αντίστοιχα. Ωστόσο, η ίδια πηγή αναφέρει ότι, παρά την γενικότερη τάση αποεπένδυσης κεφαλαίων, την ίδια περίοδο καταγράφηκαν και νέες αμερικανικές επενδύσεις στην ελληνική αγορά, σε τομείς όπως η μεταποίηση, τα τρόφιμα, τα χημικά και το χονδρεμπόριο.

Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου¹⁴, τα **αποθέματα αμερικανικών ΑΞΕ** στην Ελλάδα το 2014 ανήλθαν περίπου στα 1,7 δις δολ., κατατάσσοντας τις ΗΠΑ στην 5^η θέση μεταξύ των χωρών-προέλευσης ΑΞΕ. Η ίδια μελέτη αναφέρει ότι οι συνολικές ελληνικές επενδύσεις στις ΗΠΑ το 2014 ανήλθαν στα 2,17 δις δολ.¹⁵

Ελληνικές πηγές (Τράπεζα της Ελλάδος, Enterprise Greece)

Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την αξία των ΑΞΕ από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα και των ελληνικών ΑΞΕ με προορισμό τις ΗΠΑ εμφανίζονται διαφοροποιημένες σε σχέση με τις αμερικανικές πηγές, με βασική διαφορά την επαναφορά των επενδυτικών ροών σε θετικό πρόσημο, ήδη από το 2014 (βλ. κάτωθι Πίνακα):

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Διμερείς επενδυτικές σχέσεις Ελλάδας – ΗΠΑ (εκατ. €)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Αμερικανικές ΑΞΕ σε Ελλάδα	1.194,1	2.388,4	2.491,6	2.042,4	2.148,0	749,5	1.415,0
Ελληνικές ΑΞΕ σε ΗΠΑ	973,9	1.313,8	2.109,9	2.304,1	1.953,2	1.653,9	1.791,9

Σημειώσεις:

α) Συνολικά κεφάλαια (in terms of stocks) τέλος έτους αναφοράς

β) Τα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων περιλαμβάνουν επανεπενδυθέντα κέρδη.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/direct.aspx>

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, οι ΗΠΑ το 2014 κατέλαβαν την **6^η θέση μεταξύ των χωρών προέλευσης** των ΑΞΕ στην Ελλάδα (μετά από Αυστρία, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Ολλανδία και Γαλλία) με επενδύσεις συνολικού ύψους 1,4 δις δολ., ενώ οι ΗΠΑ αποτελούν τον **5^ο σημαντικότερο προορισμό** των ελληνικών κεφαλαίων (μετά από Τουρκία, Κύπρο, Ρουμανία και Ολλανδία) με επενδύσεις συνολικής αξίας 1,8 δις δολ.

Επίσης, όπως αναφέρει έκθεση του Enterprise Greece¹⁶ οι ΗΠΑ την **τελευταία δεκαετία (2005 – 2015)** έχουν επενδύσει στην ελληνική αγορά συνολικά 1,64 δις δολ., ο 6^{ος} σημαντικότερος επενδυτής για την Ελλάδα αυτήν την περίοδο (μετά από Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία και Κύπρο).

¹⁴ Πηγή: ΔΝΤ: <http://data.imf.org/?sk=40313609-F037-48C1-84B1-E1F1CE54D6D5&sid=1390030109571>

¹⁵ Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, το απόθεμα ΑΞΕ στην Ελλάδα το 2014 ήταν 22,5 δις δολ., ενώ οι συνολικές ΑΞΕ στις ΗΠΑ ήταν 5, 4 τρις δολ.

¹⁶ Πηγή: <http://www.enterprisegreece.gov.gr/gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Οι συνολικές αφίξεις στην Ελλάδα το 2015 ξεπέρασαν τους 26 εκατ. ταξιδιώτες, αυξημένες κατά 7,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εκ των οποίων **750,3 χιλιάδες ταξιδιώτες προέρχονταν από τις ΗΠΑ**, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 26,8% σε σχέση με το 2014.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Αφίξεις, εισπράξεις και διανυκτερεύσεις Αμερικανών ταξιδιωτών σε Ελλάδα

	2012	2013	2014	2015	% Μεταβολή 2014/2015
Αφίξεις (χιλ. άτομα)	373,8	466,5	591,9	750,3	26,8%
Εισπράξεις (εκατ. €)	425,9	568,6	655,1	943,3	44%
Διανυκτερεύσεις (εκατ.)	4,7	5,7	6,8	8,6	25,6%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος <http://bit.ly/28Nxtlu>

Συνολικά, οι **εισπράξεις**¹⁷ από τους Αμερικανούς ταξιδιώτες το 2015 ανήλθαν σε 943,3 εκατ. €, αυξημένες σε ποσοστό 44%. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι την ίδια περίοδο οι **διανυκτερεύσεις**¹⁸ των ταξιδιωτών από τις ΗΠΑ ανήλθαν σε 8,5 εκατ., επίσης αυξημένες κατά 25,6%.

ΕΚΚΡΕΜΗ ΔΙΜΕΡΗ ΘΕΜΑΤΑ

Στο πλαίσιο ανάληψης πρωτοβουλιών για τη διεύρυνση των οικονομικών σχέσεων Ελλάδας – ΗΠΑ, οι δύο πλευρές επεξεργάζονται τα κάτωθι εκκρεμή ζητήματα, που στοχεύουν στην ενίσχυση των εμπορικών και οικονομικών συναλλαγών μεταξύ των δύο χωρών:

- **Διαδικασία ισοδυναμίας συστήματος προτύπων και ελέγχου βοείου/μοσχαρίσιου κρέατος και πουλερικών.** Το ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) έχει επανειλημμένως εκφράσει ενδιαφέρον και υποβάλει σχετικό αίτημα στο αρμόδιο τμήμα της αμερικανικής Υπηρεσίας Ασφάλειας και Ελέγχου Τροφίμων (Department of Agriculture – USDA/ FSIS) για την αναγνώριση της ισοδυναμίας των εκατέρωθεν συστημάτων προτύπων/ απαιτήσεων και διαδικασιών ελέγχου των κρεάτων και πουλερικών, προκειμένου να επιτραπούν οι εξαγωγές αντίστοιχων ελληνικών προϊόντων στις ΗΠΑ.

Τον Φεβρουάριο του 2013, η αμερικανική πλευρά απεφάνθη ότι το ελληνικό σύστημα δεν πληροί τα ομοσπονδιακά κριτήρια των ΗΠΑ. Εκκρεμεί η αποστολή συμπληρωματικών στοιχείων από πλευράς του ΥΠΑΑΤ, τα οποία θα καταδεικνύουν ότι τελικά η Ελλάδα ακολουθεί αντίστοιχες διαδικασίες και πρότυπα με τα αμερικάνικα.

- **Διαδικασία ισοδυναμίας συστήματος προτύπων και ελέγχου αυγών.** Το ΥΠΑΑΤ υπέβαλε στην FSIS (Νοέμβριος 2015) επίσημο αίτημα αναγνώρισης της ισοδυναμίας, με συνημμένο το απαιτούμενο πληροφοριακό υλικό που αφορά το σύστημα προτύπων και ελέγχου της ασφάλειας των αυγών. Αναμένεται, όπως συνηθίζεται, η αμερικανική πλευρά να επανέλθει μετά την αξιολόγηση των αρχικών πληροφοριών, ζητώντας πρόσθετες διευκρινίσεις. Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, μόλις

¹⁷ Συνολικές εισπράξεις (από όλες τις χώρες προέλευσης των ταξιδιωτών) για το 2015: 14, 1 δις €

¹⁸ Σύνολο διανυκτερεύσεων (από όλες τις χώρες προέλευσης των ταξιδιωτών) για το 2015: 188 εκατ.

ολοκληρωθεί η αξιολόγηση των υποστηρικτικών κειμένων που θα στείλει το ΥΠΑΑΤ, πρόκειται να ακολουθήσει επιτόπου επίσκεψη και έλεγχος σε εγκαταστάσεις ελληνικών εταιρειών (κατόπιν συνεννόησης με ΥΠΑΑΤ). Κατά το τελικό στάδιο, εφόσον εξακριβωθεί ότι πληρούνται τα πρότυπα και οι προδιαγραφές, η FSIS θα δημοσιεύσει την απόφαση για την αναγνώριση της ισοδυναμίας στην εφημερίδα της κυβερνήσεως. Πρόκειται για μία χρονοβόρα διαδικασία, δίχως συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, που μπορεί να διαρκέσει έως και 3 – 4 χρόνια.

Σημειώνουμε ότι η εξαγωγή σκόνης αυγού (για βιομηχανική χρήση) δεν περιλαμβάνεται σε προαναφερθείσα διαδικασία ισοδυναμίας, έχουν δε γίνει τα απαραίτητα βήματα από πλευράς μας και πλέον είναι δυνατή η εξαγωγή του εν λόγω προϊόντος (από τέλη του 2015).

- **Αίτημα για τις προϋποθέσεις εισαγωγής αιγοπρόβειου κρέατος στις ΗΠΑ.** Το ΥΠΑΑΤ ζήτησε από την FSIS να ενημερωθεί σχετικά με τις προϋποθέσεις για την εισαγωγή των εν λόγω προϊόντων στην αμερικανική αγορά (στάδιο που προηγείται του αιτήματος αναγνώρισης ισοδυναμίας). Η Υπηρεσία Επιθεώρησης Υγείας Ζώων και Φυτών (APHIS) απάντησε χαρακτηριστικά ότι «Προς το παρόν δεν επιτρέπεται η εισαγωγή αιγοπρόβειου κρέατος από την Ελλάδα στις ΗΠΑ, εξαιτίας ανησυχιών που αφορούν τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια (BSE), ενώ βρίσκονται σε διαδικασία επεξεργασίας κανονισμών για τη διαχείριση του θέματος». Εκκρεμεί η αποστολή των εν λόγω κανονισμών/ προϋποθέσεων από την αμερικανική πλευρά, δίνοντας έτσι το πράσινο φως για την υποβολή αιτήματος αναγνώρισης ισοδυναμίας.
- **Συναντήσεις ad hoc ομάδων εργασίας σε επιλεγμένους τομείς.** Κατόπιν πρότασης της Αμερικανίδας Υπουργού Εμπορίου συστάθηκαν τέσσερις ομάδες εργασίας στους τομείς των α) τηλεπικοινωνιών, β) υπηρεσιών υγείας/φάρμακα, γ) ΜΜΕ - startups και δ) offset επενδύσεων - αντισταθμιστικά οφέλη, με τη συμμετοχή φορέων και Υπουργείων των δύο χωρών σε τεχνοκρατικό επίπεδο. Σκοπός των εν λόγω Ο.Ε. ήταν τόσο η ανταλλαγή τεχνογνωσίας, όσο και ο σχεδιασμός - υλοποίηση κοινών στόχων. Πραγματοποιήθηκαν οι πρώτες συναντήσεις των εν λόγω Ο.Ε., έκτοτε όμως δεν δόθηκε συνέχεια. Η αμερικανική πλευρά (Υπουργείο Εμπορίου) θεωρεί αυτή τη μορφή συνεργασίας ως την πλέον αποτελεσματική και επιθυμεί τη συνέχιση των εργασιών αυτών των ad hoc ομάδων, ενώ έχει προτείνει και τη δημιουργία πρόσθετης ομάδας στον τομέα του τουρισμού.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις διμερείς οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – ΗΠΑ περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- Τις διατάξεις του ΠΟΕ, στον οποίο μετέχουν και οι δύο χώρες.
- Τις Συμφωνίες εμπορικού περιεχομένου που έχει συνάψει η ΕΕ με τις ΗΠΑ, οι οποίες δημιουργούν το πλαίσιο της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής της ΕΕ.
- Τη Συμφωνία-Πλαίσιο για τη Διατλαντική Οικονομική Ολοκλήρωση (Transatlantic Economic Framework), και την Αεροπορική Συμφωνία (Air Transport Agreement) από 30.4.2007.
- Τη Συμφωνία Φιλίας, Εμπορίου και Ναυτιλίας του 1951 (Ν.2893, ΦΕΚ 149/10.07.1954)
- Τη Συμφωνία περί Αποφυγής Διπλής Φορολογίας του 1950 (Ν.Δ. 2548/53, ΦΕΚ Α 231/27.08.1953 - Διορθώσεις σε Φ.Ε.Κ. 333/16.11.1953)
- Τη Συμφωνία για τις εγγυήσεις επενδυμένου κεφαλαίου (Ν.Δ.2424, ΦΕΚ 127/9.5.1953)
- Τη Συμφωνία περί αεροπορικών μεταφορών του 1991 (Ν.2027, ΦΕΚ 51/03.04.1992)
- Τη Συμφωνία αμοιβαίας διοικητικής αρωγής μεταξύ τελωνειακών υπηρεσιών Ελλάδος – ΗΠΑ (Ν.2066, ΦΕΚ 117/7.7.1992)

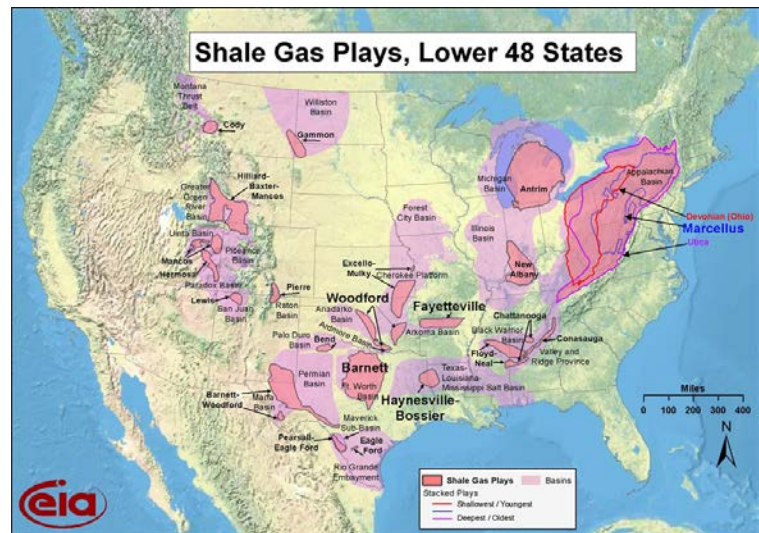
- Τη Συμφωνία Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής, Εκπαιδευτικής και Μορφωτικής Συνεργασίας (Ν.1982, κύρωση το 1991, ΦΕΚ 188/10.12.1991)
- Συμφωνία Κοινωνικής Ασφάλειας μεταξύ Ελλάδας-ΗΠΑ (Νόμος 2186/ΦΕΚ 15/8-2-94, ισχύει από 01.09.1994).
- Το Μνημόνιο για τη σύσταση Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας (1998, ΦΕΚ 144/9.7.1999). Η 6η τακτική σύνοδος ΕCCC (Economic and Commercial Cooperation Committee) έχει αναβληθεί επί πέντε συναπτά έτη: 2011-2014. Αν και ενδιαφέρον ΗΠΑ για ενίσχυση διμερών οικονομικών σχέσεων με Ελλάδα παραμένει έντονο, εν τούτοις αμερικανική πλευρά υποστηρίζει κυρίως ad hoc προγράμματα/συνεργασίες που προάγουν συμφέροντα αμφότερων σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως: νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, βιοτεχνολογίας, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας/ΑΠΕ, τουρισμού.
- Το Μνημόνιο για Τεχνολογική Συνεργασία στα Βαλκάνια (Initiative for Technology Cooperation with the Balkans -ITCB) (Ν.2784, ΦΕΚ 2/7.1.2000)
- Το Πρωτόκολλο προθέσεων για θέματα πρόληψης και αποκατάστασης Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών του 2001, (Ν.3073, ΦΕΚ 295/4.12.2002)
- Τη Συνολική Τεχνική Συμφωνία του 2001 (Ν.3108, ΦΕΚ32/1.1.2003)
- Τη Συμφωνία Ασφάλειας Εμπορευματοκιβωτίων (Container Security Initiative) για τη λήψη μέτρων ελέγχου στο λιμένα του Πειραιά σε όλα τα εμπορευματοκιβώτια με προορισμό αμερικανικά λιμάνια, προκειμένου να προληφθεί η άφιξη στο έδαφος των ΗΠΑ επικίνδυνων φορτίων (η Ελλάδα υπέγραψε στις 25.6.2004).
- Το Μνημόνιο Κατανόησης USAID-ΥΠΕΞ με σκοπό την επέκταση της συνεργασίας USAID-Hellenic Aid (ΥΔΑΣ) στον τομέα του τουρισμού. Εν θέματι Μνημόνιο υπεγράφη κατά τη διάρκεια εργασιών της Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας Ελλάδος-ΗΠΑ (ΕCCC, Ουάσιγκτον 19-20.6.2008).
- Το Μνημόνιο Τεχνικής Συνεργασίας για αναπτυξιακά προγράμματα στον ενεργειακό τομέα στην ΝΑ Ευρώπη μεταξύ USAID και ΚΑΠΕ, ως εκπροσώπου της Hellenic Aid (Ουάσιγκτον, 18.4.2008).
- Το Μνημόνιο Αναπτυξιακής Συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας. Φορείς υλοποίησης του προγράμματος είναι εκ μέρους της ελληνικής πλευράς το ΚΑΠΕ και της αμερικανικής η International Resources Group (IRG). Η συνεργασία έχει ήδη προχωρήσει σε συναντήσεις τεχνικού επιπέδου για ενεργειακές εφαρμογές φυσικού αερίου στην Ουκρανία (υπεγράφη στην Αθήνα στις 23.5.08).

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως προκύπτει και από τα στοιχεία που παρατέθηκαν στην εν λόγω έκθεση, οι διμερείς οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – ΗΠΑ χαρακτηρίζονται από **αναξιοποίητα περιθώρια** που δύνανται να δώσουν νέα δυναμική στις επιχειρηματικές σχέσεις των δύο χωρών.

Ορισμένα από τα **χαρακτηριστικά της αμερικανικής αγοράς** που την κατατάσσουν μεταξύ των οικονομιών που προσφέρουν ευκαιρίες για την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα είναι: το **φιλικό κλίμα** μεταξύ των χωρών, δεδομένου άλλωστε ότι οι ΗΠΑ αποτελούν στρατηγικό εταίρο της Ελλάδας, το **μέγεθος της αμερικανικής αγοράς**, η **αναγνώριση της υψηλής ποιότητας** των ελληνικών προϊόντων από τους Αμερικανούς καταναλωτές και η πολυπληθής **ελληνική κοινότητα** (ομογένεια) που εκτιμάται στα 3 εκατ. άτομα, η πλειοψηφία των οποίων έχουν έντονη και επιτυχημένη επιχειρηματική δραστηριότητα στις ΗΠΑ. Δυναμική ώθηση στις διμερείς εμπορο-οικονομικές ροές θα δώσει και η υπό διαπραγμάτευση **Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (ΤΤΙΡ)**. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με πρόχειρες εκτιμήσεις, η αξία του όγκου εμπορίου Ελλάδας – ΗΠΑ αναμένεται να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 4 δις δολ. επιπλέον της υφιστάμενης (2,1 δις δολ.), ευνοώντας ιδιαίτερα τους ελληνικούς τομείς των μεταφορών και των μεταποιημένων τροφίμων.

Επίσης, οι αμερικανικές επενδύσεις στο **σχιστολιθικό αέριο**, σε συνδυασμό με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που επιτρέπει πλέον την εξαγωγή φυσικού αερίου, έχουν αναδείξει νέες ευκαιρίες για την ελληνική πλευρά στον **ενεργειακό τομέα**. Άλλωστε οι ΗΠΑ, ομοίως με την ΕΕ, υποστηρίζουν τη στόχευση για διαφοροποίηση των προμηθευτών ενέργειας στην Ευρώπη και ουσιαστικά την απεξάρτηση από το ρωσικό φ.α. Επισημαίνουμε ότι, στο ίδιο πλαίσιο, η Διοίκηση των ΗΠΑ έχει εκφράσει την υποστήριξή της σε έργα όπως οι αγωγοί TAP και IGB που αναμένεται να ενισχύσουν το ρόλο της χώρας μας στον ευρωπαϊκό ενεργειακό χάρτη. Ωστόσο, οφείλουμε να σημειώσουμε ότι αναφορικά με τους τερματικούς σταθμούς υδροποιημένου φυσικού αερίου, η αμερικανική πλευρά φαίνεται να στηρίζει, επί του παρόντος, τον υπό κατασκευή σταθμό στο νησί KRK της Κροατίας, ανταγωνιστικό των ελληνικών σχεδίων επέκτασης του σταθμού στη Ρεβυθούσα και κατασκευής του νέου σταθμού στην Αλεξανδρούπολη.

Source: Energy Information Administration based on data from various published studies.
Updated: March 10, 2010

Παραδοσιακά, οι ΗΠΑ ως πρωτοπόρος στον τομέα των **νεοφυών επιχειρήσεων/startups** και ειδικά στις εταιρείες που σχεδιάζουν **προϊόντα έντασης γνώσης και τεχνολογίας**, αποτελούν σημαντική αγορά για τις αντίστοιχες ελληνικές επιχειρήσεις, οι οποίες σημειωτέον φαίνεται ότι έχουν αναδειχθεί τα τελευταία έτη σε ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας. Δεδομένου ότι οι εν λόγω δραστηριότητες συγκεντρώνονται κυρίως στην Πολιτεία της California (Silicon Valley κ.λπ.), σημειώνουμε ότι η μη λειτουργία πλέον του Γραφείου ΟΕΥ στο Γ.Π. Αγίου Φραγκίσκου δυσχεραίνει την παρακολούθηση των εξελίξεων και αντίστοιχα την ανάληψη δράσεων που θα υποστήριζαν την αξιοποίηση αυτών των ευκαιριών.

Ως προς τις **επενδυτικές** δραστηριότητες, οι Αμερικανοί μέχρι στιγμής φαίνεται να επικεντρώνονται στον κτηματομεσιτικό τομέα της χώρας μας, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει κατά καιρούς εκφραστεί και πάλι από τη Δυτική ακτή και συγκεκριμένα την περιοχή του Las Vegas. Ωστόσο, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι κατά τις εδώ επαφές μας, η αμερικανική πλευρά αν και εκφράζει επενδυτικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα, ταυτόχρονα εκφράζει επιφυλάξεις που συνδέονται με την υψηλή φορολογία και τις συνεχείς αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο.

Αντίστοιχα, σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης έχουν και οι **τουριστικές ροές** μεταξύ Ελλάδας – ΗΠΑ, οι οποίες παραμένουν σε εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο, ειδικά ως προς τις αμερικανικές ταξιδιωτικές ροές με προορισμό τη χώρα μας. Ένας από τους βασικούς λόγους που δεν έχουν αξιοποιηθεί οι δυνατότητες συνεργασίας στον τουριστικό τομέα φαίνεται πως είναι η έλλειψη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης. Σημειώνουμε ότι μικρός αριθμός απευθείας πτήσεων πραγματοποιείται μόνο κατά τη θερινή περίοδο και συνδέοντας αποκλειστικά την Ανατολική ακτή με την Αθήνα. Αντίθετα, όσοι επιθυμούν να επισκεφθούν τη χώρα μας αναγκάζονται να επιλέξουν κυρίως πτήσεις μέσω γερμανικών πόλεων (Μόναχο, Φραγκφούρτη) και Κωνσταντινούπολης.

Πέραν των ευκαιριών που αναφέραμε παραπάνω, η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα θα πρέπει να λάβει υπόψη και τα **χαρακτηριστικά που αποτελούν τροχοπέδη** στην είσοδό τους στην αμερικανική αγορά. Καταρχάς πρόκειται για μία αγορά με έντονα στοιχεία **προστατευτισμού** σε τομείς μάλιστα που ενδιαφέρουν τη χώρα μας, όπως τα αγροτικά προϊόντα. Ενδεικτικά αναφέρουμε το παράδειγμα

του ελαιολάδου, καθώς κατά καιρούς οι Αμερικανοί παραγωγοί, κυρίως από την California, καταβάλουν συντονισμένες προσπάθειες για να θέσουν **μη δασμολογικά εμπόδια** στην εισαγωγή του ανταγωνιστικού ευρωπαϊκού ελαιολάδου, επικαλούμενοι την ανάγκη επιβολής περισσότερων ελέγχων, βάσει μάλιστα διαφορετικών κριτηρίων/ προτύπων από τα ευρωπαϊκά/διεθνή. Γενικότερα, η **μη εναρμόνιση** των ευρωπαϊκών και των αμερικάνικων προτύπων και η ανάγκη υποβολής ξεχωριστού αιτήματος ισοδυναμίας, για κάθε κατηγορία προϊόντων, από κάθε χώρα ξεχωριστά, διαδικασία ιδιαίτερος χρονοβόρα (3-4 έτη), αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην είσοδο περισσότερων ελληνικών αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων στις ΗΠΑ.

Επίσης, ενώ το μέγεθος της αγοράς αποτελεί κίνητρο για τους Έλληνες εξαγωγείς, ταυτόχρονα αποτελεί και μία πρόσθετη δυσκολία. Καταρχάς εξαιτίας της ανάγκης προσφοράς μεγάλων ποσοτήτων, προκειμένου να είναι σταθερή η παρουσία ενός προϊόντος στην αγορά και κατ' επέκταση η επιχειρηματική συνεργασία. Οι μεμονωμένοι Έλληνες παραγωγοί και εξαγωγείς συνήθως αδυνατούν να ανταποκριθούν στη **ζήτηση αυξημένων ποσοτήτων**, λόγω του κατακερματισμού των εξαγόμενων ποσοτήτων με πολλές διαφορετικές επωνυμίες. Πρόσθετα, οι Έλληνες εξαγωγείς θα πρέπει να λάβουν υπόψη το ομοσπονδιακό σύστημα διοίκησης της χώρας που έχει ως αποτέλεσμα τη **διαφοροποίηση του θεσμικού πλαισίου ανά Πολιτεία**. Παρόλο που οι γενικοί κανόνες/πρότυπα εισαγωγής υιοθετούνται σε ομοσπονδιακό επίπεδο, οι Πολιτείες έχουν τη δυνατότητα να εξειδικεύσουν τις προϋποθέσεις και το κόστος εισαγωγής επιβάλλοντας πρόσθετους κανόνες. Σε αυτό το σημείο επισημαίνουμε ότι οι σημαντικότερες πύλες εισόδου των ελληνικών προϊόντων είναι οι λιμένες της Ανατολικής ακτής (π.χ. Νέα Υόρκη, Βαλτιμόρη).

Ένας από τους παραδοσιακούς τρόπους προσέγγισης της αγοράς και διερεύνησης των δυνατοτήτων εισόδου και εύρεσης συνεργατών αποτελεί η **συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις**. Στις ΗΠΑ η χώρα μας συμμετέχει σταθερά με εθνικό περίπτερο, υπό το συντονισμό του Enterprise Greece, στις δύο εκθέσεις τροφίμων Summer Fancy Food Show (Νέα Υόρκη) και Winter Fancy Food Show (Άγιο Φραγκίσκο) και με περίπτερο του Ελληνο-Αμερικάνικου Επιμελητηρίου στην έκθεση αμυντικού υλικού AUSA (Association of the United States Army).

Συμπερασματικά, η αμερικανική αγορά παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες για την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα, οι οποίες όμως παραμένουν αναξιοποίητες. Το 2015 σημειώθηκε αύξηση στην αξία των διμερών εμπορευματικών ροών, η οποία όμως οφείλεται κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό στην πτώση της ισοτιμίας ευρώ – δολαρίου. Προκειμένου να εδραιωθεί και να διευρυνθεί η παρουσία ελληνικών προϊόντων στις ΗΠΑ,

θα πρέπει η ελληνική πλευρά να προχωρήσει σε **στρατηγικό σχεδιασμό συντονισμένων προσπαθειών**, δημιουργώντας **clusters** που θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν τις **οικονομίες κλίμακας** που θα προκύψουν από αυτό το ευρύτερο σχήμα οργάνωσης της εξαγωγικής μας προσπάθειας. Αντίστοιχα, για την προσέλκυση αμερικανικών κεφαλαίων, θα πρέπει να προβληθούν περαιτέρω, μέσω συντονισμένων δράσεων και πρωτοβουλιών (**roadshows**), τα επενδυτικά κίνητρα, οι θετικές επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας, σε συνδυασμό με την επίλυση τυχόν προβλημάτων που αντιμετωπίζουν Αμερικανοί επενδυτές και εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων εγκατεστημένες στη χώρα μας (π.χ. οφειλές σε φαρμακευτικές εταιρείες, χρονικές υστερήσεις σε έκδοση αδειών για εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια με συμμετοχή αμερικανικών κεφαλαίων κ.λπ.), προκειμένου να αναδειχθεί η Ελλάδα ως ελκυστικός επενδυτικός προορισμός.